

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCCCXVI. ad annum MCCCCXXIII.

Parisiis, 1644

Concilivm Toletanvm Avctoritate Aegidii Toletani archiepiscopi, ad reformandos mores ecclesiae celebratum anno Domini MCCCXXXIX. tempore Benedicti papae XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15653

aperte illis ostendentem ; quodque sic videntes , eadem diuina essentia perfruuntur : nec non quod tali visione & fruitione eorum animæ qui iam decesserunt , sunt veræ beatæ, & habent vitam aternam & requiem.

ANNO
CHRISTI
1339.

CONCILIVM TOLETANVM
AVCTORITATE ÆGIDII TOLETANI
archiepiscopi , ad reformandos mores ecclesiæ cele-
bratum anno Domini MCCCXXXIX. tempore Bene-
dicti papæ XI.

TITVLI CAPITVLORVM.

I. De non alienando ecclesie do-
minio.	ad studia theologia & iuris ca-
nonici accedere compellatur.
II. Vt nullus , nisi literatus , ad
clericatum promoueat.	IV. De procuratoribus episcopo-
rum ad Concilium mittendis.
III. Vt ex qualibet cathedrali vel
collegiata ecclesia saltem vnus
ex decem clericis assumatur , qui	V. Vt rectores ecclesiarum nomina
suorum parochianorum annua-
tim in scriptis redigant.

PRÆFATIO.

Aegidius miseratione diuina archiepiscopus Toletanus, Hispaniarum primas & regni Castellæ cancellarius, venerabilibus in Christo fratribus Dei gratia episcopis, suffraganeis nostris, & aliis ciuitatis & diocesis ac prouinciæ Toletanæ prælatis, ac eorum capitulis, salutem in Christo salutis auctore.

OFFICII nostri debitum exposcit, vt sollicitudinis studium, & indefessas operationes, prout possibilitati nostræ permittitur, adhibeamus, ac cautela nostra custodiat, ne in his quæ venerabilium sunt ecclesiarum, aliquid inuastabile inualescat, quod quietem impediatur earumdem: vtque sint in ecclesia Dei viri literati, qui iura ipsius tueantur, & in eorum nitore Altissimus delectetur, ad cuius laudem & gloriam, & felicem statum ac reuelationem ecclesiarum, quæ ad præmissa pertinent, salubriter ordinentur. Igitur ad editarum constitutionum obseruationem potius quam ad earum multiplicationem summo opere intendentes, præsentibus venerabilibus in Christo fratribus nostris Petro Segobiensi, fratre Alphonso Se-

Concil. Tom. 29.

Q

guntinensi & Ioanne Giennensi, episcopis suffraganeis nostris, & Palentinensis, Oxomenfis, Cordubensis & Conchenfis episcoporum & cathedralium ecclesiarum prouincia Toletanae procuratoribus in Concilio congregatis, has edidimus constitutiones, quas iubemus in Synodis in nostra prouincia proxime celebrandis publicari & inuiolabiliter obseruari.

CAPITVLA.

I.

Dispensia ecclesiarum, tamquam nostris molesta visceribus, inferunt nobis doloris acerbi puncturas: nec illa dissimulare possumus, cum ea conspiciamus & sentimus. Proinde quia experientia docente vassallos ecclesiarum nouimus enormibus collidi iacturis, & ecclesias ipsas in suis iuribus defraudari, cum in ipsarum ecclesiarum locis per eos qui non sunt ecclesiae vassalli, possessiones acquiri contingat, vestigiis praedecessorum nostrorum archiepiscoporum Toletanorum inhærentes, sacro approbante Concilio, statuimus ne quiuis, cuiuscumque status aut conditionis existat, possessiones in locis, in quibus ecclesia dominium obtinet temporale, consistentes, eis qui eiusdem ecclesiae vassalli tunc non sint, vendere, aut quouis alio titulo in eos transferre praesumat: alioquin tam vendentes, aut alias transferentes, quam ementes, & alias ipsas possessiones recipientes, excommunicationis sententiae ipso facto volumus subiacere, & venditiones, & emptiones, & alienationes ipsas cassamus, & cassas & irritas nuntiamus, ac decernimus nullius prorsus existere firmitatis, & nihilo minus possessiones sic alienatae ipso facto loci domino applicentur. Per

ANNO
CHRISTI
1339.

hanc tamen constitutionem non intendimus prohibere, quin personæ, canonici & alii cathedralium & collegiatarum ecclesiarum, quarum dominium est temporale, beneficiati ac clerici in locis ipsis ecclesiæ commorantes, possint possessiones ipsas emere, & quouis alio titulo acquirere, easque ecclesiis cathedralibus, collegiatis & parochialibus suæ diocesis, aut vassallis ecclesiæ tantum in vita vendere, & in morte donare, relinquere, seu legare. Absolutio excommunicationis huiusmodi cōstitutionis, post satisfactionem condignam huius constitutionis, cuilibet episcopo in sua diocesi sit commissa.

II.

Quia in constitutione recolendæ memoriæ domini fratris Guillelmi quondam episcopi Sabinensis in Castellæ & Legionensibus partibus apostolicæ sedis legati, quæ incipit, *Cum in personis*, continetur quod in personis ecclesiasticis ad sacros ordines & beneficia curam animarum habentia promouendis, idoneitas maior requiritur, & amplior desideratur peritia literarum; sitque ibi salubriter statutum, quod nullus clericus ad sacros ordines promoueat, nisi saltem literaliter sciat loqui: pari ratione sacro approbante Concilio statuimus, quod quam diu inueniatur, quod clericus qui literate sciat loqui, vel promotus ad sacerdotium, qui possit & velit in beneficio, cui cura imminet animarum, institui, episcopis dispensandi, vt is promoueatur ad sacros ordines & ad beneficium cum cura, qui literaliter nescit loqui, & illud eidem conferendi facultas, præterquam circa beneficiatos in ecclesiis cathedra-

Concil. Tom. 29.

Q ij

libus & collegiatis, sit penitus interdicta. Quod si fecus factum fuerit, sit irritum & inane. Insuper volumus, & districte præcipiendo mandamus, quod quilibet episcopus quotiescumque ordines habeat celebrare, * tunc omnia promouendis coram se vocatis constitutionem dicti domini legati, quæ incipit, *Detestandam prælatorum auaritiam*, in Latino & vulgari faciat publicari.

ANNO
CHRISTI
1319.

* f. ante
omnia

III.

In alia etiam constitutione eiusdem legati, quæ incipit, *Cathedrales ecclesiæ*, statutum est vt in qualibet cathedrali vel collegiata ecclesia aliqui clerici ex * beneficiis apti & docibiles, iudicio episcopi vel prælati & capituli, saltem vnus ex decem de residētibus assumatur, qui ad studia generalia theologiæ & iuris canonici ac liberalium artium accedere compellatur. Quia nonnulli in executione huiusmodi constitutionis sunt remissi; volentes eorum negligentiam iuris executione suppleri, sacro approbante Concilio statuimus, vt si infra sex mensium spatium, iuxta constitutionem ipsam ad studia literarum mittere distulerint, extunc ea vice potestas eligendi & mittendi ad nos & successores nostros totaliter deuoluatur, consuetudinis vel statuti illius ecclesiæ obstaculo non obstante. IV.

* f. be-
neficiis

Cum vero in cōstitutione domini Ioannis quondam archiepiscopi Toletani prædecessoris nostri, quæ incipit, *Episcoporum negligentia*, contineatur, quod episcopi in casu, in quo fuerint legitime impediti, & cathedralium ecclesiarum capitula mittant ad Concilium procuratores idoneos de statu pro-

ANNO
 CHRISTI
 1539.

priarum ecclesiarum & dioccesum informatos, statuimus quod episcopi taliter impediti procuratores alios ab illis qui per eorum capitula fuerint constituti, mittere teneantur. Quod si secus actum fuerit, contra eos perinde procedatur, ac si neminem transmisissent.

V.

Cum nonnulli rectores ecclesiarum & eorum vicarii in obseruando constitutionem generalis Concilii, quæ incipit, *Omnis vtriusque sexus*, inueniantur hactenus negligentes plurimum & remissi; ideoque vniuersis & singulis ecclesiarum rectoribus, eorum vicariis, sub pœna excommunicationis præcipiendo mandamus, quatenus dictam constitutionem diligenter obseruent, & nihilo minus quilibet eorum in sua parochia nomina suorum parochianorum, qui ad annos discretionis peruenierint, annuatim in scriptis redigant: & illos qui sibi vel alteri potestatem habenti, de quo constet ei, confessi fuerint, consignet, eosque ad recipiendum eucharistiam excitet. Quod si eam non receperint, nisi de consilio proprii sacerdotis abstineant: nec non & reliqui non confessi post lapsum anni ab ecclesia, donec confessi fuerint, expellantur, & si sic decesserint, ecclesiastica careant sepultura.

Datum in ecclesia Toletana xiv. Kalendas Iunii anno Domini millesimo trecentesimo trigesimo nono, indictione septima, pontificatus sancti patris & domini nostri, domini Benedicti diuina prouidentia papæ XII. anno v. quo dictum Concilium extitit terminatum, sub sigilli nostri appensione, præsentibus Blasio Eximini archidiacono

Q iij

de Talauera, & Gonfaluio Roderici thesaurario, & Ioanne Martini canonico ecclesiæ Toletanæ, testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis.

ANNO
CHRISTI
1339.

Et ego Martinus Nuncius portionarius in ecclesia Toletana, publicus in ciuitate & diœcesi Toletana archiepiscopali auctoritate notarius, dictarum constitutionum publicationi & aliis omnibus & singulis supradictis vna cum dictis testibus rogatus præsens fui, easque de mandato prædicti Concilii publicauimus, meoque sigillo signauimus.

VITA ET EPISTOLA

CLEMENTIS PAPÆ VI.

ANNO
CHRISTI
1341.

CLEMENS VI. Lemouicensis, Petrus antea vocatus, ex monastica vita assumptus archiepiscopus Rothomagensis, vir doctissimus & eloquentissimus. Post Benedictum vndecimum pontifex electus est Auenione anno Domini 1342. ipsis Nonis Maii, decimo quarto Calendas Iunii coronatus, post sequentibus quatuor temporibus decem cardinales creauit: anno vero euoluto duos alios ordinauit, inter quos duo erant eius nepotes, tertius frater germanus, quartus ei affinitate coniunctus. A Romanis rogatus, iubileum quod centum annorum spatio constitutum erat, ad quinquaginta reuocauit. Mandauit, ait Trithemius in chronico Hirsaugiensi anno 1346. principibus, vt infra certum terminum quem iis præfixerat, nisi iuselectionis velint amittere, in locum Ludouici (iam ante ob raptum alienæ vxoris per sententiã depositi) alium eligant imperatorem, qui mandatis ecclesiæ, vt filium decet, pareat: alioquin se necessario curam vt supremum caput de imperio habiturum. Conuenientes itaque in Reyns infra Bopardiam iuxta Rhenum, vndecimo die mensis Iulii, Baldeuinus archiepiscopus Treuirensis, Vualramus archiepiscopus Coloniensis, Gerlacus cui papa de Moguntina ecclesia prouiderat, Ioannes rex Bohemiæ, & dux Saxonie, Carolum Ioannis supradicti Bohemiæ regis primogenitum in regem Romanorum vnanimiter præsentem elegerunt, & Bonnæ per Coloniensem inunxerunt. Carolus rex memor accepti beneficii, Nicolaum